

dağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

Muhammed DAFI
Veysel GÜLTAŞ
Nuri ONAT
Mehmet ORHAN
İlhami TURAN
Osman GÜLER
Pervin BİLİR
Osman Sulhi AKSU
Savaş BEYDEMİR
Cem KORKMAZ
İsmail BEYDEMİR

2/94

ÖDENMEYEN DERGİ BAĞIŞLARI (31-12-1993)

7) Aysel Gençosmanoğlu	: 200.000.-TL	94) M. Nuri Ögünç	: 40.000.-TL
15) Mehmet Alp	: 300.000.-TL	96) Vildan Savaşer	: 100.000.-TL
17) Mehmet Taşbaşı	: 140.000.-TL	97) Ercan Karaoğlu	: 300.000.-TL
18) Ahmet Can Çevik	: 240.000.-TL	100) Levent Güder	: 320.000.-TL
20) Nihat Yandımata	: 240.000.-TL	101) Rüştü Köprülü	: 240.000.-TL
24) Yıldız İrengün	: 200.000.-TL	104) Beyhan Bilir	: 200.000.-TL
25) Alaattin Serttaş	: 300.000.-TL	105) Macit Yaşar	: 240.000.-TL
26) Selami Taşbaşı	: 40.000.-TL	106) Lokman Akkaya	: 300.000.-TL
27) Ahmet Korkmaz	: 150.000.-TL	107) Ahmet Gencer	: 240.000.-TL
29) Abdullah Taşbaşı	: 240.000.-TL	109) Cevdet Gencosman	: 180.000.-TL
31) Ahmet Aydın	: 40.000.-TL	115) Ahmet Samur	: 80.000.-TL
36) Fahrettin Niksarlı	: 200.000.-TL	117) Erdoğan Uyanık	: 240.000.-TL
38) Zeki İkinci	: 30.000.-TL	119) A. Faik Ağın	: 240.000.-TL
42) Mehmet Çuhacı	: 200.000.-TL	120) Haluk Soylu	: 300.000.-TL
46) Nurettin Sarıoğlu	: 240.000.-TL	123) Mehmet Çelenk	: 300.000.-TL
51) Mehmet Özcan	: 200.000.-TL	124) Ekrem Özer	: 240.000.-TL
52) Tuncer Alp	: 300.000.-TL	130) Alaattin Yazıcı	: 240.000.-TL
55) A. Ruhi Taşkın	: 40.000.-TL	131) Hüseyin Selçuk	: 240.000.-TL
59) Kasım Gündüz	: 240.000.-TL	133) Doğan Adıgüzel	: 300.000.-TL
60) Mahmut Yalçın	: 140.000.-TL	137) Osman Güler	: 40.000.-TL
61) H. Bülent Acar	: 110.000.-TL	139) Lütfi Çınar	: 40.000.-TL
63) Mustafa Taşbaşı	: 40.000.-TL	140) Tuğrul Çelikel	: 40.000.-TL
64) Hakan Yandımata	: 310.000.-TL	141) Lütfi Uzunoğlu	: 180.000.-TL
65) Fehmi Yazgın	: 200.000.-TL	143) Mustafa Özdem	: 240.000.-TL
66) Osman Can Yılmaz	: 200.000.-TL	146) Mehmet Özmen	: 250.000.-TL
72) Muammer Karakaş	: 300.000.-TL	147) Hüseyin Numan Bilir	: 300.000.-TL
75) Nevzat Uysal	: 140.000.-TL	149) Zabite Kaya	: 300.000.-TL
84) Şeref Bedri Erdem	: 240.000.-TL	151) Ayhan Özer	: 300.000.-TL
90) Şafak Arcan	: 250.000.-TL	152) Nurhan Karadağ	: 240.000.-TL
93) TÜTAV	: 240.000.-TL	157) Nuran Alpaslan	: 300.000.-TL
		158) M. Sabit Aydın	: 300.000.-TL

ağın

DÜŞÜN ve SANAT
DERGİSİ MUHABİRLERİ

İsmail BEYDEMİR : Ağın
Gürol KORKMAZ : Malatya
İ.Cengiz YÜCEL : İzmir
Asaî UCKUNKAYA : İstanbul
H.Cüneyt ÖZKUL : Ankara
Rahmi SERTTAŞ : Elazığ

Sahibi
AĞIN Kültür ve Dayanışma Derneği
Adına

Dr. VÂKIF ÖZKUL

*

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
MUAMMER NİKSARLI

*

Yazı Kurulu

Nihat ASYALI

Dr.Vâkıf ÖZKUL

Nihat İSPİR

Rüştü ASYALI

Muammer NİKSARLI

Münir CERİT

Yılmaz ONAY

Zafer GENÇAYDIN

Pervin BİLİR

*

Teknik Yönetmen

Taner BERİKMAN

*

Yayın Adresi
Necatibey Cad.Uysal Apt. No: 20/16
Tel: 230 11 54 06430-ANKARA

*

PTT 101843 NOLU
Çek Hesabı

*

Gönderilen yazılar yayınlansın
yayınlanmasın iade edilmez ve telif
ücreti ödenmez

Bu dergide yayınlanan yazılardaki
fikirler yazarlarına aittir.

*

DERGİMİZ AYDA BİR ÇIKAR

Yıl: 4 Sayı: 30

ŞUBAT-1994

Dizgi: Mes-pa Dizgi - 230 84 71

Baskı: Alp Mat.San.Ltd.Şti - 231 33 81

*

Kapak: Mustafa Dayı Süpürge Yapıyor.
(Fotoğraf: H. Cüneyt Özkul)

BASINDAN:

ŞERİAT, HUKUK DEĞİLDİR...

Yüce mahkemenin başkanı Sayın Yekta Güngör Özden'in, bir konuşmasında "...şeriat da, anayasa-mıza ve yasalara göre tıpkı fahişelik gibi bir suçtur..." demesi; gönüllerine Atatürk'ü, Atatürk'ün devrim ve ilkelerini sindiremeyenleri çileden çıkardı. O sözleri bahane sayarak, Atatürkçülere, laik dünya görüşünden yana olanlara ve öncelikle de Sayın Özden gibi, laik anayasa düzenini savunanlara veryansın ettiler. Laik kültürleri, genel kültürleri gibi din kültürleri de sağlam olmadığı için dindarlık ile dinciliği, şeriat ile inanç ve vicdan özgürlüğünü birbirine katıp karıştırdılar. daha da vahim olanı; "...hukukun üstünlüğüne, demokratik ve laik Cumhuriyete, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalacağıma (...) anayasaya sadakattan ayrılmayacağıma; büyük Türk milleti önünde namusum ve şerefim üzerine ant içerim" diyenlerin, bu sözlerini unutmuş görünerek "...şeriat, insanları yüceltmeyi amaçlar..." sözleriyle, ulus devletini, yani laik türkiye Cumhuriyeti devletinin temellerini, din ve şeriat adına, kundaklamaya çalışan köktendincilere arka çıkar bir tutum içinde görünmeleridir.

Bilindiği gibi şeriat, şer kökünden türemiş bir kavramdır. Azıcık kurcalarsanız şerar ve şerat vb. oldukça çirkin içerikli kavramlara varırsınız. Osmanlı'nın dilinde şeriat biçiminde çoğullanan sözcük aslında şerai'dir. Şeriat ne dindir, ne de hukuk. Kişisel yargı, kişisel hüküm içeriğindedir. Belki de, **Hammurabi** kanunlarında geçen ve kişisel tutum, kişisel zih-niyet anlamlarına gelen öş ya da üş sözcüklerinden **Kur'an'a** yansımış olabilir. Ancak şu var ki, ne Hz. **Peygamber** döneminde, ne de ondan sonra şerai'nin ne olduğuna, uygulamada nasıl bir yol izleneceğine dair herhangi yazılı bir belge yoktur. Bütün din bilginleri, şeriatı, **Kur'an hükümlerine uymak**

hukuk. Kişisel yargı, kişisel hüküm içeriğindedir. Belki de, **Hammurabi** kanunlarında geçen ve kişisel tutum, kişisel zihniyet anlamlarına gelen öş ya da üş sözcüklerinden **Kur'an'a** yansımış olabilir. Ancak şu var ki, ne Hz. **Peygamber** döneminde, ne de ondan sonra **şerai'nin** ne olduğuna, uygulamada nasıl bir yol izleneceğine dair herhangi yazılı bir belge yoktur. Bütün din bilginleri, şeriatı, **Kur'an hükümlerine uymak** olarak tanımlamışlardır. Kur'an yazıya geçirilirken de, **ibadet** kuralları dışında, **muamelata** dair herhangi bir ne açıklama yapılmış, ne de yazılı bir belge hazırlanmıştır. Bu yüzden **şeriat**, yani Kur'an'ın dünya işlerine dair hükümleri, zamana ve kişisel anlayışlara bırakılmıştır. Bugün **Türkiye** ve **Mısır'ı** saymazsak, hemen bütün Kur'an hükümlerine göre yönetildiklerini söyleyeceklerdir. Fakat gelin görünki uygulanan **Kur'an hükmü** hiçbir ülkede ötekini aynı değildir. Kur'an hükmünün değiştirilimeyeceği, Kur'an'dan tek bir sözcüğün gözdürüldüğünün bile dilsizlik sayılacağı iddialarına karşın, aynı değildir. Neden? Çünkü şeriat, hukuk değildir. Kişisel ve **cemaatsal** yoruma bırakılmış bir **muamelat** kapısıdır. Laik Cumhuriyet düzenini içlerine sindiremeyenler, Osmanlı'nın, şeriat düzeniyle büyüdüğünü(!) söyler dururlar. Gerçekte de, gelmiş geçmiş ve günümüzde, şeriat düzenini en tutarlı biçimde uygulayan Müslüman toplum, Osmanlılar olmuştur. Buna karşın Osmanlılar bile, şeriat uygulamasını açık seçik ortaya koyan herhangi yazılı bir belge oluşturamamışlardır. Şeriat, padişahların, vezir vüzeranın, şeyhülislamın ya da kadı efendinin iki dudağının arasında kalmıştır. Sözelimi, günümüzde çok tartışılan kadın-erkek ilişkilerine bakalım; evlenme ve boşanma konusu Kur'an 'da, **Nisa** suresinin 35. ve **Talâk** suresinin 2. ayetinde zikredilmiştir. Osmanlı arşivlerini karıştırırsanız, evlenme ve boşanmaya dair binlerce **hüküm** bulursunuz. Ancak bu **hükümlerin** hiçbiri ötekini tutmadığı gibi, çoğu da bir birini bozar, yalanlar. Bu belgeler de, **Mecel-**

le'nin hazırlanmasından, yani 1870'li yıllardan sonra elde edilebilen belgelerdir. Bu tarihten önceki uygulamalar, daha çok sözlü olduğu için, karanlıktadır. Tanzimat'tan önceki dönemlerde şeriat nasıl uygulanıyordu, bunu, açık seçik belgelerle tartışmıyoruz.

Şeriat'ın bu başıbozukluğuna son vermek için Cumhuriyet, laik hukuk sistemini benimsemiştir. Laik hukuk; yazılı hukuk, akılcı hukuk demektir. Anayasa Mahkemesi Başkanı'nın sözlerini çarpıtanların ileri sürdükleri gibi, Türkiye'de laik hukukun dinsizlik hukuku olduğunu ya da laikliğin dinsizlik demek olduğunu hiç kimse ne söylemiş, ne de yazmıştır. Laik hukukun dinsizlik hukuku olduğunu söyleyenler de, laikliğin dinsizlik demek olduğunu yazanlar da şeriatçılardır. 70 yıllık Cumhuriyet dönemi boyunca ne **Müslümanım** dediği için bir kimsenin ağzı tıkanmış, ne oruç tutanın boğazına su akıtılmış, ne de camiye gidenin yolu kesilmiştir.

Anayasa Mahkemesi Başkanı "**şeriat fahişelik gibidir**" demedi. Ya ne dedi? Bugünkü yasalara göre fahişelik nasıl bir suç sayılıyorsa, bugünkü nesnel hukukumuza göre **şeriat da suçtur**, dedi. Bu sözlerin neresinde aşırılık var, neresi bir **makamın istismarı**? Tarihimizi şöyle bir gözden geçirecek olursanız, Türk toplumu hiç bir zaman, **din isterim, şeriat isterim**, diye ne sokaklara döküldü ne kazan kaldırdı. **Din ve şeriat isterük** çılgınlıkları hep halkın dışından, kravatlı efendilerden ve halka rağmen halkı yönetmek isteyenlerden, halkın din ve inanç duygularını sömürerek kasalarını dolduranlardan geldi. Önce halkı, din elden gidiyor... laiklik dinsizliktir... şeriat seni kurtaracak diye ayarttılar, ondan sonra da, halk din istiyor.. halk şeriat istiyor diye ortalığı velveleye verdiler. Yüce Atatürk'ün dediği gibi, bu ülkeye her türlü kötülük, her türlü melanet din olarak, inanç olarak değil; din ve inanç kisvesine bürünerek geldi, şeriat davulları çalarak geldi...

Muhammed DAFİ Emekli Vaz

SAYIN OKURLARIMIZA

Dergimizin 1994 yılı bağışları 300.000.-TL. olmuştur. Bilgi edinilmesini ve ona göre bağışlarınızı göndermenizi diliyoruz.

AĞIN

BEN ÖZGÜRLÜĞÜN ADIYIM

Ozan dostum

İsmail BEYDEMİR'e

İssiz gecenin koynunda
Acının gergefinde bir kadın
Sağar sancısını inceden ince
Gide gele sarmalında acının
Utanç duvarlarını yıkar da gelir

Uçma turnam uçma
Veremem koynuna ölümün
Kurşunun dili yok
Emzikte oğul beşikte kızım
Türküleri yakar da gelir

Tutuşturamazsınız dizeleri
Yürekte yaşanır bilince kazınır
Sen ey yangına koşan
Yalnız değildir ülkemin şiarleri
Yangınları geçer de gelir

Bitek topraklarda bitmişim
Dize getirmişim tanrıları
Utanmaz sırtlan ben Anadolu'yum
Çağlar çağlar ötesinden
Karanlığı deler de gelir

Ak göğsü örselenmiş
Solmuş gülüşü bir zencinin
Sıkı durun uygarlığın iki yüzölçümü
Ben özgürlüğün adiyım
Dağları aşar da gelir

VEYSEL GÜLTAŞ
27.1.1994 / ALAŞEHİR

ÖĞRETMEN ABDULLAH LÜTFİ BEY

II

Nuri ONAT

Abdullah Lütfi Beyin doğum ve ölüm tarihleriyle ilgili kayıtlar birbirini tutmamaktadır. Torunu Mehmet Necip Beyin oğlu Dr. Hamit Soylu gönderdiği uzunca yazının sonunda şöyle demektedir : " Abdullah Lütfi Bey, Nisan 1931 yılında 76 yaşında olarak Ağı'nın koçan Mahallesiindeki kendi evinde ölmüştür. Abdullah Lütfi Bey'in torununa tutturduğu bir notta da, "1855 yılında (Hicri 1271) doğmuşum. Nüfus kaydına göre, doğum yılım, 1849'dur. bu tarih 1268'in karşılığıdır. Doğum yerim, Kemaliye İlçesine bağlı Ağı'nın Bucağı'nın Kohpinik köyüdür. Şimdi yetmiş beş yaşındayım, dincim." denilmektedir. Bu kayda göre, Abdullah Lütfi Bey, öldüğü zaman 82 yaşındaydı.

Abdullah Lütfi Beyin "Şimdi" dediği tarih bilinmemektedir. Ancak, yaptığımız incelemede, Dr. Hamit Soylu'nun ve Abdullah Lütfi'nin babasının verdikleri kayıtlara uymadığı anlaşılmaktadır. Şöyle ki: Eski bir öğrencisine armağan ettiği fotoğraf altında, "...hayatının sekseninci yılını idrak

eden..."dedikten sonra, 25. VII.1928 tarihini atmaktadır. Bu kayda ve 1931 yılında öldüğüne göre, ölümü anında 82-83 yaşındaydı.

Gerçek olan bir şey varsa, Abdullah Lütfi'nin 83 yaşında öldüğüdür. Çünkü ölmeden birkaç yıl önce bile, tümten kocamışlık durumu vardı. Elleri titriyor, gözleri az görüyordu. Bu nedenle de, anı notlarını torunları Mehmet Necip ile Sadettin Soylu'ya yazdırıyordu. Gerçekte fotoğrafın altındaki tarih, Nüfusça verilen kaydada uymaktadır.

Yukarıda da değinildiği gibi, Abdullah Lütfi'nin babasının adı molla Halil'dir. Molla Halil, köyde orta halli bir ailenin başkanı olmakla birlikte, yalnız Kohpinik'in değil, çevre köylerin de tek okur-yazar kişisidir. O zamanların en saygın eğitim kurumu olan Medrese'de okumuştur. Öğrendiği yöneme, edindiği bilgilere göre oğlunu eğitmek istemiştir. Bu isteğini başarmıştır da. Abdullah Lütfi Bey, bu konuda şöyle demektedir :

"Zamanın eğitimine göre alfabe ile Kuran-ı Kerim'i babamdan öğrendim. Bana okuma zevkini de o aşıladı."

Abdullah Lütfi Bey, Dokuz yaşında hem annesini, hem babasını yitirdi. Kısa süre sonra da, birbiri ardından yirmi yaşındaki erkek kardeşi ile, altı yaşındaki kız kardeşleri öldü. Kardeşlerinin ölümü ile, sanki eve uğursuzluk çökmüştü. Çünkü on yaşındaki kız ve altı yaşındaki erkek kardeşleriyle yapayalnız kalmıştı. Bereket versin, anneannelerinin yanına sığınma olanakları vardı. Bu yaşlı, sevecen kadın da Kohpinik'te oturuyordu. Bu iyi bir raslantıydı. "İşte bu nineciğim, beni köy imamı yapmak, eğitim çevrelerine sokmak istiyodu." diyor tutturduğu notların bir yerinde.

İleride de görüleceği gibi, Abdullah Lütfi Bey, dar çevrelere basmakalıp yöntemlere boyun eğecek kişilerden değildi. Bu nedenledir ki, gelişme olanaklarını hep büyük yerlerde, ünlü kişilerin yanında aramıştır. Ne var ki, köyünden de kopmamıştır.

Abdullah Lütfi Bey, köyünü ve insanlarını çok severdi. Bu yüzden bütün dinlencelerini Kohpinik'te geçirirdi. Bu tutkusu, Ağın'da çalıştığı zamanda daha bilirlinleşirdi. Çünkü Ağın, daha önce de belirtildiği gibi Kohpinik'e beş kilometre uzaklıktaydı. Bu tutkusu o denli belirginleşmişti ki, bir günlük dinlencesini bile köyünde geçirmeyi yeğlerdi. Bu tutkusu, gençlik yıllarındaki anılarla ilgili değildi. o, her köye uğradığında köylüleri kimi yenilikler götürmeyi severdi. Başka bir

deyişle, köye her gidişinde köylülere yeni bir şeyler öğretirdi. Bu kesintisiz ilginin sonucu olmalıdır ki, Kohpinik, ağa köyü olmamıştır, olma fırsatı bulamamıştır. Bu özellik 36 köyden yalnız Kohpinik'e özgüdür.

Abdullah Lütfi Bey, uzunca boylu ve zayıf yapılıydı. Ama dayanıklı ve devingendi. Onun nerede ve nasıl dinlendiği bilinmezdi. Çünkü, bütün günü çalışmak, öğrenmek ve öğretmekle geçirdi. Büyük dinlencede tek dinlendiği ve çok sevdiği yer, köyün çeşmesinden biri olan Öte Pınar denilen çeşmenin başıydı. Burayı gür dut dalları gölgelerdi. Çeşmede oturduğu yerden 1,5 - 2 metre aşağıda kalırdı. Orada bir minder üzerine bağdaş kurarak otururdu. Bir yandan sigarasını tütürürken, bir yandan da Fransızca kitabını okurdu.

Gözleri biraz küçüktü ama, bakışlarından zekâ fışkırırdı. Olaylar karşısında, en kısa sürede en uygun tepkiyi gösterirdi. Yargıları, tutarlı ve sağlamdı. Bu nedenle, en önemli kararlarda bile yanıldığı görülmezdi. Görüşlerinde yanılma payı sezince, hemen düzeltmeye çalışırdı. Bunu yaparken de hiç bir zaman aşağılık duygusuna kapılmazdı.

Abdullah Lütfi Bey, çirkine yakın bir erkekti. ama, sevimli ve aranır kişiydi. Yan tutmamakla, adaletli davranmakla tanınmıştı. Halka ve öğrencilerine saygıyla dolup taşardı. Sınıf ayrımı yapmadan herkesin anlayış durumuna, alış gücüne göre eşit işlem yapardı. O kadar ki, kendisini tutmayanlar bile, çok önem verilen bir konunun çözümünde ya da

karar aşamasında, "Hocaya gidin, o, doğrusunu bilir." derlerdi.

Önsöz'de şöyle demiştik. Abdullah Lütfi Bey için : "çağını aşma mutluluğuna ermiş..." Nedir bu çağını aşma kavramının kapsamı? Abdullah Lütfi gerçekten de çağını aşmış mıydı?

Çağını aşma, topluma egemen olan değer yargılarının, dünya görüşlerinin geçersizliğini anlayarak yeni ve tutarlı değer yargılarının oluşumuna, yeni dünya görüşlerinin filizlenmesine, bilimsel anlayışların kavranmasına, kök salmasına katkıda bulunma eylemidir, ışık tutma önderliğidir. Bu tanım, günümüz için geçerli sayılabilir. Bunu, şu nedenle söylüyoruz: çağını aşma, görelî bir kavramdır. Mağara döneminden tarımsal döneme geçiş de bir aşmadır. Tarımsal dönemden maddesel döneme geçme de gene bir çağ aşmadır. Abdullah Lütfi bey, çağını aşmıştı ama, elbette 'ki bilgisayar, Ay'a gidişi düşünemiyordu. O, eğitim alanında, insanın hakkını araması yolunda, gerçekleri kavrama konusunda herkesi geride bırakmıştı.

Herkesin çağ atlamasını bekleyemeyiz. Bu, kimi bilgi ve yöntemle donanmış kişilerin toplum içine girerek, toplum içinde yaşayarak, görerek yükselecekleri bir basamaktır. Bu bilimsel yaklaşımla olabilir. Abdullah Lütfi Bey, ömrü boyunca bilimselliği bir bayrak gibi hep elinde taşımıştır.

Halk, kendi görüş açısının dışında kimi tutum ve davranışları türlü biçimlerde nitelemektedir. Örneğin, "sapık, deli, bunak,

çizgisinin dışına çıkmış, aklı beş karış yukarıda" gibi. Abdullah Lütfi Bey'e de Tahatasız adı takılmıştı. Bu ad onu nitelemek için en uygun yakıştırma idi. Çünkü, onun çağını aştığını başka türlü dile getirmek olanaksızdı. Geçersiz değer yargılarının değişmesini, tutarsız dünya görüşlerinin bırakılmasını istiyor, bilimselliğin benimsenmesini önermekle birlikte, gerek sözlü olarak, gerekse eylemli olarak bu önerisinin gerçekleşmesi için bütün gücüyle çalışıyordu.

Ona takılan bu Tahatasız adını, küçümseme anlamında anlarda da vardı, elbette. Özellikle zorbalar takımı, valilik katında oturanlardan. Bir gün paytonuna binerek caddeden geçmekte olan Elazığ Valisi, Abdullah Lütfi Bey'in karşıdan birkaç arkadaşıyla geldiğini görüp, arabayı durdurtur. Aralarında şu konuşma geçer:

- Hoca, siz bir budala imişsiniz.
- Niçin budala imişim?
- Harf budalası imişsiniz.
- Beni bozgunculuk yapanlarla karşılaştırdıktan sonra sonuca varsanız olmaz mıydı?

Abdullah Lütfi Bey, bu sözleri söyledikten sonra, topladığı yakasını açmıştır.

Valiye doğru ilerlemektedir. Bir çıkış yapacağı bellidir. Durumu sezen Vali, işi tathya bağlamak ister, şöyle konuşur:

- Hocam, her bilgin biraz delidir, budaladır. Ben bunu söylemek istedim. Sözüm yanlış anlaşıldıysa, özür dilerim.

Valinin sözü, kendi anlığına göre doğru da olabilir çevri (Tevil) de. Çünkü, bilgini olmayan bir ülkenin valisi ancak böyle konuşabilir, böyle düşünebilir. Çevri de olabilir. Çünkü, Abdullah Lütfi Bey'in kimseden çekinmediğini, kendisine doğru ilerlediğinin bir anlamı olması gerektiğini bilir, sezer.

İşte Abdullah Lütfi Bey'in savaştığı ortam bu idi. Valinin bundan sonraki karşılaşmalarında Abdullah Lütfi Bey'e çok nazik davrandığı söylenir. Ama neye yarar ki, bu davranışlar. Bir vali ki, bilgine budalalık niteliği takabiliyor, o valinin mensup olduğu topluluğu düşünün...

Abdullah Lütfi Bey'in kitapları yağmalanmış ya da bu kitapların değerlerinin bilinmemesi yüzünden yitirilmiştir. Bütün çabalarımıza karşın, bu kitapları ele geçirme olanağı bulamadık. Yalnız şu iki Fransızca kitabı bulabildik: "Leçons de Morale, Henri Marion, 1910 ile Instruction Morale et Civitique ou Philosophie Pratique, Laloı et F. Pica-vet 1902"

Gerçekte okuduğu Fransızca kitaplar bu ikisi değil. Torunu Mehmet Necip Soylu'ya yazdırdığı notta, "Otuz sekiz yaşında Fransızca öğrenmeye başladım. Böylece pedagoji, moral, retorik, fizik, kimya gibi bilgi dallarıyla ilişki kurmayı başardım. Okuduğumu iyi anlıyorum." demektedir. Bu sözleri, onun çok sayıda Fransızca kitap okuduğunun kanıtıdır. Başka nasıl yorumlanabilir. İlişki kurduğu bilim dallarıyla ilgili kitapları okumuş olması.

Yukarıda adları geçen kitapların ilki "Ahlak Dersleri", ikincisi ise "Ahlak ve vatandaşlık Eğitimi ya da uygulamalı Felsefe'dir. Görüleceği gibi, bu iki kitabın ne fizikle ne de kimya ile ilgisi vardır. Yukarıdaki kanıtlamaya bunu da ekleyebiliriz.

Abdullah Lütfi Bey, birçok bilgi dalıyla ilgili çok sayıda kitap okumuştur. Yalnız okumakla kalmamış, çok iyi anlamış ve sindirmiştir. Bu durum, ileride daha iyi görülecektir.

Bu bölüme son vermeden önce üzücü bir konuyu belirtmeyi zorunlu görüyoruz. Olay, şu : Harput tarihi adında uzunca bir kitap yayınlanmıştır. Bu yapıtta, ne yazık ki, ne ayıptır ki, Abdullah Lütfi Bey'le ilgili tek sözcük bulunmamaktadır. Oysa bu yapıtta, yalnız kalburüstü kişiler değil, sıradan birçok kimseye yer verilmiştir. Rahmetli emekli öğretmen Mustafa Turgut Öcal'ın uyarısı bununla ilglidir.

Abdullah Lütfi Bey, görevin türüne değil, memlekete sağlayacağı katkıya önem verirdi. Ama, sınırız ki bu görüşü, otuz yaşından sonraki çağında olgunlaşmıştır. Öğretmenlikte kalmayı yeğleyinceye değin birçok işe girişmiştir. Ne var ki, girdiği işlerden hiçbirini küçümsememiştir. O işten ayrılıncaya değin büyük sorumluluk duygusu ile çalışmıştır.

Abdullah Lütfi Bey'in görevleriyle Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğündeki listede şu işlere girdiği yazılıdır.

Görevin adı	Aylığı	İşe başlama tarihi	İşten ayrılma tarihi	Ayrılma nedeni
Polis çavuşu	350 Kr.	1298	1299	İstifa
Beşiktaş Mektebi				
Mamidi muallimliği	200 Kr.	1301	1302	İstifa
Kolonya İdadi				
Muallimliği	400 Kr.	1301	1302	İstifa
Nahiye Md.	480 Kr.	1302	1303	Görevden alınma
Diyarbakir iptidai				
muallimliği	450 Kr.	1303	1309	Yerdeğişimi
Mersin Rüşdüyesi				
Muallim-i Saniliği	300 Kr.	1309	1310	Yerdeğişimi
Diyarbakir İdadi Mu.	200 Kr.	1310	1311	İstifa
Elazığ Mezre-i				
Marifet Muallimliği	400 Kr.	1311	1312	Kapanma
Etronosruti Evvelliği	400 Kr.	1312	1313	Yerdeğişimi
Pertek Rüşdiyesi				
M. Evvelliği	500 Kr.	1313	1316	Nakil
Ağın Muallim-i				
Evvelliği	585 Kr.	1313	1316	Nakil
Çemişgezek				
Muallim-i Evvelliği	500 Kr.	1324	1325	Nakil
Van Dar-ül muallim-i				
Evvelliği	700 Kr.	1325	1326	Nakil
Hakkari Maarif				
Müfettişliği	800 Kr.	1326	1327	Lağvinden
Elazığ İptidai				
Muallimliği	400 Kr.	1327	1328	Terfiinden
Keban Rüştüye				
Muallimliği	500 Kr.	1328	1329	Terfi ederek
Hekimhan İbtidai				
Muallimliği	600 Kr.	1329	1333	Nakil
Ağın İbtidaisi				
Muallimliği	500 Kr.			
	600 Kr.			
	800 Kr.			
	1000 Kr.			
	1200 Kr.			Emekliye ayrılma
Keban İl mektebi				
Başmuallimliği	1500 Kr.	25.IX.1926 (Kayıt yok)		

Bu çizelgedeki başlama ve ayrılma tarihleri resmi belgelere göredir. Bunları miladi yıla çevirmek için her birine "584" sayısını eklemek gerekir. Böylece Abdullah Lütfi Bey'in ilk memurluğa girişinin 1882 olduğu anlaşılır.

Burada üzerinde durulması gereken bir konu da Abdullah Lütfi Bey'in son durumudur. Abdullah Lütfi Bey, 1941 yılında emekli olmuştur. Ama, 1926'da Kaban'da görevli görünmektedir. Bu, doğrudur. Şöyle ki,

gözlerinin iyi görmemesi gerekçesiyle emekli edilmiştir. Ama o, sınıfta ölmek istemektedir. Bu nedenle, kendisinden bir süre daha yararlanması ve isteğinin yerine getirilmesi için yeniden görevlendirilmiştir.

Abdullah Lütfi Bey, Keban'da son resmi görevini yapmıştır. Ama, onun için görevin bitmesi diye bir şey yoktur. Yalnız görevin başlaması vardır. Oradan da ayrılınca Ağın'ın Minayik Köyünde, ücretsiz olarak çalışmasını sürdürmüştür. Bu görevine de, ölüm eşiğine düşmeden öncesine değin yapmıştır.

Abdullah Lütfi Bey, ileride görüleceği üzere, hiç bir eğitim kurumundan çıkışlı değildir. Evet gerçek budur. Ne var ki o, kendi kendini eğiterek yetiştirmiş, en üstün eğitici düzeyine ulaşmak bir yana, çok değerli bir düşünürde olmuştur.

Hizmet çizelgesi incelendiğinde, ilkokul üstü eğitim kurumlarında da görevlendirildiği görülür. Örneğin İdadi, Öğretmen Okulu gibi. Bu görevlerin ikisini de başarı ile yapmıştır. Bunun bir anlamı vardır: İlkokul öğretmenleri arasında olgunluğu, bilgisi ile dikkatleri üzerine çekmiştir. Bu görevleri yalnız yapmakla kalmamış, ilkokul üstü eğitim kurumlarında çalıştığı arkadaşlarına örnek olarak, batı dünya görüşlerinin tanınmasına önderlik etmiştir.

Abdullah Lütfi Bey'in öğrenim durumu ile ilgili olarak Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğündeki kayıt şöyledir.

Menşei: Mecl-i Kebir-i Maarif İmtihanıyla

Diploma Tarihi: 1302 (1886)

Doğum Tarihi: 1271 (1855)

Diploma No: 95

Abdullah Lütfi Bey, ilk resmi görevine

350 kuruş aylıkla 1882'de başlamıştır. İkinci görevi, 1883'te Beşiktaş Mekteb-i Hamidi muallimliğidir. Ne var ki, aylığı 350 kuruştan 200 kuruşa düşmüştür. Kolonya (Rumeli) İbtidai muallimliğinde ise, aldığı aylığın 400 kuruş olduğu görülmektedir. Aylıklarındaki bu iniş-çıkışlar başarısı ya da başarısızlığı ile ilgili değildir. Abdullah Lütfi Bey, boş olan kardonun aylığı ile işe başlamak zorunda kalmıştır. Abdullah Lütfi 'nin bu durumdan yakındığı notlarından anlaşılmaktadır. Onun için önemli olan para değil, geçimini sağlayacak olanağın bulunmasıdır.

Hocamız, 1886-1887 yıllarında Diyarbakır'ın Eğil Bucağında Müdür iken, en yüksek aylığı almaktadır. Elbette ki bu yükseklik, o zamanın ölçülerine göredir. Üstelik kaymakam adaydır da. Kendisi daha yüksek bir aylık beklemektedir. Ne var ki o, aylık peşinde değildir. İleride de değineceğimiz gibi, avukat olamaz ama, öğretmenin en iyisi olur. Buradaki görevinden ayrıldıktan sonra, aylığının yenisinden 300, daha sonra da 200 olduğunu görüyoruz. Aylığındaki bu iniş-çıkışlar, Cumhuriyet dönemine değin sürmüştür.

Abdullah Lütfi Bey, yalnız devletten aldığı aylıkla yetinmemiştir. Köyündeki topraklarından tarıma elverişli tarlalarını ekmiş, ya da ektirmiştir. Çiftçilikle ilişkisini kesmemiştir. Yoksa kalabalık ailesini geçindirmekte zorluk çekerd.

Abdullah Lütfi Beyin tutum ve davranışlarında engelleme, kısınma ve hor görme gibi kötü alışkanlıklar yoktu. Bu özelliklerinde yapmacık, işi olurluna bırakma, gereksiz hoşgörünün zerresi bile bulunmazdı. Tutum ve davranışlarında içtenlikli ve ödünsüzdü.

Üstün yeteneklerine karşın, geride kalanlara (öğrencilere) umut kaynağı olurdu. Ona göre görevin değeri, oturulan koytuğun önemi ile değil, yapılan işin ülke yararına sağlayacağı katkı ile ölçülürdü. Görev, ister valilik, ister çobanlık olsun durum değişmezdi.

Kişiliği oluşturan toplumdur. Ama bu kişilik, olumlu yönde olduğu gibi, olumsuz yönde de gelişebilir. Komşu haklarına saygılı, düşkünlere karşı sevecen, küçüklerle sevgi saçan, yaşlılara saygılı ve yardımcı, yan tutmaz, kötü gün dostu, doğruluğu, dürüstlüğü karıştırlınca da kabul edilen bir kişiliği vardı Abdullah Lütfi Beyin.

Abdullah Lütfi Bey, bu sayılan, daha da sayılabilecek olan kişilik niteliklerinin tümünü kendisinde toplamıştır. O kadar ki, bu kişilik özelliklerinden ötürü türlü küçümsemelere, türlü korkutmalara karşın, gözünü budaktan sakınmadan bildiği yolda yürümüştür. Ona göre, rüşvetçi vali, görevini yapan çobandan kişiliksizdir.

I. Dünya Savaşı, bütün acılığı ile sürmektedir. Devlet yorgun ve bitkindir. Cep helerde savaşılan askerin üstü başı dökülmektedir. Hepsinden daha acısı, asker açtır, hastalarla dolup taşmaktadır. Böyle günlerden birinde Ağın'a satın alma komisyonu üyesi üç kişi gelir. Bir gece, aldıkları koyunlardan birini bir bağda kesip yerler. Abdullah Lütfi Bey, olayı o sabah öğrenir. Birkaç yaşlı ile birkaç da delikanlıyı karşılarına alarak komisyon üyeleri, Şark cephesinde askerin iyi giydirilmediğini, yeterince doyurulmadığını ileri sürerek, bunlara yardım etmenin bir vatan borcu olduğunu söylemektedirler. Lokmalarımızdan bile artırarak onların yardımlarına koşmamız gerektiğinden söz ederler. Bu sırada Abdullah

Lütfi bey de oraya gelir. Hükümet Konağına 50-60 metre yakında bulunan musalla taşına çıkarak şöyle konuşur: "Gelin hemşerilerim, gelin size diyeceklerim var. Şark cephesinde vatanın kurtarılması için çırpınan evlatlarımıza gönderilmek üzere toplanan koyunlardan birini kesip yemişler. Haberiniz var mı?" çevresindekilere seslenir. Hükümet konağı önünde oturan komisyon üyelerinin başkanı, musalla taşının yanına gelerek şöyle konuşur: "Bana baksana Hoca, yetkim, seni burada şu taşın dibide idam etmeme yeterlidir..."

Abdullah Lütfi Bey, şu yanıtı verir: "İdam etme da otuz paralık bir kuruşanla vur ku, kanım şu toprağa aksın. Belki bir adam yetişir de şu yurdu kurtarır....."

Şimdi sorarım size, elinde idam yetkisi bulunan bir kişiye karşı hangimiz böyle konuşabiliriz. Hem de I. Dünya Savaşı'nın en cıvıvli zamanında, insanların tavuk keser gibi boğazlandığı bir dönemde.

Komisyon üyeleri atlarına binerek hemen Ağın'dan uzaklaşırken başkan şöyle konuşur: "Nereden çattık bu adama, böylesini hiç görmedim." Evet, böylesini hiç görmemişti, göreceğini de düşünmek gerek.

Bu durum üzerine Abdullah Lütfi Bey, padişaha şu teli çeker: "Dün akşam Ağın'a gelen dört kişiden oluşan bir komisyonca askerlerimize gönderilmek üzere toplanan koyunlardan biri gizlice kesilerek yenmiştir. Bu hainlerin cezalarının verilmesi."

Abdullah Lütfi Bey, telinin yanıtını haftalarca beklemiştir. Ama, Her yan sessizdir. Bu durum karşısında ikinci teli çeker. "Birinci telde anlattığım olayın tanığıyım. Ya bu adamları cezalandırırsınız, ya da yalan söylediğim için savaş durumu dolayısıyla beni idam ettirirsiniz. Çünkü müfteri durumundayım."

Olayın bundan sonraki aşamalarını torunu Sadettin Soylu'dan dinliyeim. "Sıcak ve bol yıldızlı bir yaz gecesi. Ağın'da dedemin evinin alçak damında toplanmışız, evcek. Anneannem, annem ve kardeşlerimle birlikte yumak olmuş ağlaşıyoruz. O günlerde sık sık yükselen ağlaşma sesleri gelirdi kulağımıza. I. Dünya Savaşı'nın civcivli günleri, cephelerden şehitlerin künyeleri, karalı mektupları geldikçe her yerde bir şivan kurulurdu. Bizim ağlaşmamız o türden değildi. O gün rahmetli dedem Abdullah Lütfi Hoca, Nahiye Müdürlüğünce Elazığ'daki Divan-ı Harbe (Sıkıyönetim Mahkemesi) gönderilmişti. Dedemin asılmasından korkuyorduk. Ağlaşmamız bu yüzdendi. Ağlamaktan bitkin düşen anneannem, inleyerek olduğu yerde yığılıp kalmıştı. Zavallı annem, ezberindeki duaları okuyup Elazığ yönüne üflüyordu. Biz torunlar, minik avuçlarımızı havaya kaldırarak yıldızlara baka baka dedemizi asmasınlar diye Tanrıya yalvarıyorduk. Çok geçmeden adalet tecelli etti. Dedem, beraat etmişti."

Abdullah Lütfi Bey, Ağın'a döndükten sonra, bu konuyu korusuyorlardı. Emekli öğretmenlerden Cevat Onay soruyordu:

- Divan-ı harbde yakayı nasıl kurtardın, Hoca?

- Şeyhuhetime bağışladılar, kafadar. (yaşlılığıma)

Abdullah Lütfi Beyin bütün çabası, halkın bilinçlenmesine yönelikti. Rahmetli emekli öğretmen Süleyman Gündüz anlatmıştı. "Bir gün Elazığ'ın Odun Pazarı'nda dolaşıyorduk, Hoca ile. Biraz sonrada yakındaki bir dükkanda oturuyorduk. Sokakta bir gürültü işittik. Hoca bana, "Kalk Süleyman, bir vatandaş bir haksızlığa uğramış" dedi. Birden fırladı. "Olay şöyle olmuş. "Bir köylü kadın, önündeki keçinin bir boynuzundan, bir polis de öteki boynuzundan tutmuş, çekiştirip duruyorlardı." Ben "Hoca, orada kanun var,

bizim gitmemize gerek kalmadı." dedim. Hoca birden parladı ve şöyle dedi bana: "Allah kahretsin sizin gibi öğretmenleri. Zaten vatandaşın şikayeti de kanundan."

Oraya gittik, keçinin boynuzundan tutup sormaya başladı. "Polis, keçiyi dörk meci-diye almış. Kadına demiş ki, bir meci-diye ver ki bir banknot vereyim. O zaman bir banknotun değeri bir meci-diye idi. Bir meci-diye bir banknot olduğuna göre, polis keçiyi bedava almış oluyor. Bu sırada kadın feryadı bastı. Keçinin bir yanında Hoca olduğu halde Polis müdürlüğüne hep birlikte girdik. Hoca, her adımda kadının kafasına vuruyordu. "Bu kafa ne zaman adam olacak, ne zaman aydınlanacak da polise hakkını kaptırmayacak..." diye konuşuyordu. Böylece Polis Müdürünün yanına girdik.

Bu sırada polis, bu devletin parası değil mi? diye soruyordu. Üstelik "ben size gösteririm." diye de tehdit ediyordu. Bu tartışma ile müdürün kapısını çaldık. Meğer polis müdürü, Hoca'nın eski bir öğrencisiymiş, Müdür şöyle konuşuyordu: "Hocam, yoksa polisten şikayetiniz mi var?, Abdullah Lütfi Beyin yanıtı şöyle olmuştu: "Hayır polisten değil, kanundan şikayetçiyim. Bu kadın, ne zaman aydınlanacak da hakkını kaptırmayacak?..."

Bir örnek daha verelim: Ağın'da Tapu Memuru Abdi efendi adında bir kişi vardır. Bu kişi, çoğu kez görevini kötüye kullanmaktadır. Abdullah Lütfi de onun katibidir. İşsizdir Abdullah Lütfi. Bu kişinin yanına girince köyleri birlikte dolaşırlar. Katip Abdullah kısa sürede Abdi'nin halkı soymakta olduğunun ayırımına varır. Onu uyarır: Abdi efendi, tapu için pul parası, yol parası, şu parası bu parası diye bir sürü para alıyorsun, üstelik onlara hiç bir belge de vermiyorsun, bu nasıl olur?

(Devam Edecek)

ŞİİR

Ne kadar çok oynasın var
Yoksul, soylu, çıplak, aç
Kimisi senden yitice
Kimisi sana muhtaç.

Ankara-1983

LEYLA'SIZ

Leylâ'nın saçları kısa,
Leylâ'nın etekleri dar
Anam "Leylâ'yı sevme, diyor,
Bizim köyde Leylâ'sız
Dizim dizim kızlar var."

Ankara-1956

SORU

Sanfransisko'ya giden
Bir tirene bindirsem seni
Tekrar dönüp gelir misin
Ankara garına ?.

Ankara-1984

Mehmet ORHAN

BARIŞ

"Kara bulutları kaldır aradan."

Diyor bir uzunçalarda,

Altın sesli, bakır tenli bir bayan,

Barıştan gayri ni varsa,

Doldurmuş dünyamıza yaradan.

Barış,

Kurtla kuzunun dostluğu değil,

Barış, bilge kafaların andı.

İnsanlara özgüder bilgecilik,

Çiçeklenir ağaran başlarda.

Barış,

Promete'nin sönmeyen ateşi,

İnsanlığın yeryüzünde parlayan

Yüreklerde ışıyan güneşi

Özgürlüğün anası, oğlu, kızı

Özbe öz kardeşi

Ankara-1978

Mehmet ORHAN

GENE MUSİKİ ÜZERİNE

İlhamî TURAN

Bir ulusun uygarlık çizgisini güzel sanatlara verdiği önem ile saptamak mümkündür. Musikî de hiç şüphesiz güzel sanatların en başında yerini alır. Öyleyse bunun tanımlaması hususunda söylenmiş veciz sözlerden birkaçını sıralamakla konuya girmiş olalım :

Musikî, birbirine benzemeyen muhtelif seslerden oluşan bir konserdir.

PYTHAGOR

Musikî, sesleri kulağa hoş gelecek şekilde tertip etme sanatıdır.

J.J. ROUSSEAU

Musikî, ruhu terbiye eden yegâne vasıtaadır.

EFLATUN

Musik. Hak aşıklarının müşterek lisani ve ruhlarının gıdasıdır.

HZ. MEVLANA

Şiir ve resmin ifade edemediği şeyi musikî ifade eder.

R.WAGNER

İnsanı Allah'a en ziyade yaklaştıran şey, bütün bilgilerin, bütün felsefelerin fevkinde olan musikîdir.

BEETHOWEN

Musikî, vicdanın tercümesidir, gönüldeki gizli sırları yalnız o açar.

ERZURUM'lu İ.Hakkı Hz.

Musikî olan evde dedikodu ve gıybet olmaz.

GOETHE

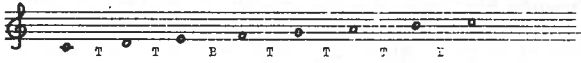
Musikînin ana yapısı:

Genel olarak ses ve ritim olmak üzere 2 önemli unsur ana yapıyı oluşturur. Şimdi bunları sırasıyla inceleyelim: (Önce mitolojik, sonra bilimsel çerçeveye içinde)

Hız. Adem'de bu her iki unsurun var olduğu, oğlu Hz. Şit'in güzel bir sese sahip olduğu, Hz. Musa'ya Tevrat'ın musikî nağmeleri ile vahyedildiği, ve aynı yöntemle okuması emredildiği, Hz. Davud'un tatlı, kalın, gür ve şifayab bir sese sahip olduğuna dair rivayetler bugüne kadar ulaşmakla birlikte Kuran-ı Kerim Embiya suresinde de bunlardan bahis vardır. Keza Hz. İsa'nın güzel bir sese sahip olduğu, hem sesi hem de şifalı elleriyle bir çok hastayı iyileştirdiği bilinir.

Konuya bilimsel açıdan yaklaştığımızda M.Ö. 3500 yıllarına kadar uzanmamız mümkündür. Bu döneme ait Sümer kazılarında ud ve neye rastlarız. Çivi yazısına benzer bir nota sistemini kullandıkları

anlaşılır. Ancak ölçü ve ölçü çizgisi olmadığı için melodik yapı ritimsizdir, günümüzdeki gazel ve uzun hava tarzının dedesi olduğu söylenebilir. Tarihi gelişim süreci içinde ses sisteminin geçirdiği evrimden Dergimizin 1992/3 sayısında bahsetmiştim. Konuyu bugünkü haliyle Batı ile karşılaştırmalı olarak incelersek ses zenginliğinde Batı'dan ileride olduğumuz görülür, şöyle ki:

Şekilde 5 tam ses ve 2 yarım ses aralığından oluşan 1 oktav genişliğinde bir DO GAMI görüyoruz, bilim dilinde bunun adı DIATONİK Gamdır. T nin olduğu aralıklar tam ses (Bizdeki adı TANİNİ), B nin olduğu aralıklar yarım ses (Bizdeki adı Bakiye) dir. Batı, ses zenginliğini artırmak için Tam aralıkları Diyez ve Bemol işaretleriyle ikiye bölerek eşit aralıklı ve yarımlaş sesten oluşan 12 ses elde etmiş (Kromatik Gam) ve bunu kendine sermaye edinmiştir. Bizde ise 1 Tanini 9 eşit parçaya, 1 Bakiye 4 eşit parçaya böhünerek (herbir ünitenin adı 1 koma) ceman 53 komalık bir Gam elde edilmiştir.

Ancak 2-3-6-7 komalık seslerin Musikimizde kullanılma yeri olmadığından ses sayısı 25, aralık sayısı 24 olarak saptanmıştır. Ve aralıklar eşit olmayan uzunluktadır. Konunun geçmişi Farabi'lere kadar uzanır. O devirlerde bilim dili Batı'da Latince iken Doğu'da Arabça ve Farsça idi. Milattan sonra 13 ncü yüzyılda yaşamış Hz. Mevlana'nın Mesnevisi de Farsça kaleme alınmıştır. Konu uzun yıllar hatta asırlar boyu bir özenti niteliğini koruyagelmiştir. Ta ki bir Fransız müzikolog olan Baron d'Erlanger (1872-1932) altı ciltlik (La musique Arabe) adlı eseri ile sistemin Araplara ait olduğunu bütün Cihana yayınlayanadək. Zamanın müzik otoritelerinden Merhum H. Sadettin AREL (Türk Musikîsi Kimindir) adlı esiri ile 1950 li yıllardan sonra bu büyük yanılgının giderilmesine çalışılmış, ancak dünya çapında bir ikna maalesef henüz sağlanamamıştır. Fransız müzikoloğunun eserine Arap dünyası sessiz kalmış

olmayı yeğlemiştir. Ancak elle tutulur birkaç itirafları da mevcuttur. Örneğin:

Nühüft-ül Etrak (Türklerin Nühüftü), Uşşak-ül Etrak (Türklerin Uşşakı) Tambur-u Kebir-i Türki (Türklerin büyük tamburu), bağlama, kaba zurna, dümbek, nay-i küçük, Çığırma, dilli düdük gibi sazları Türklerden aldıklarını Uşşak makamının yanı sıra Irak, Neva, Kürdi, Pencgah, Çargah, Saba, Buselik, Nikriz, Hümayun vs. gibi makamları kullandıklarını inkar etmiyorlar. Bu hususta Abdülaziz Tevfik isimli müzik otoritelerinin İstanbul'a bizzat gelerek klasik müziğimizin esaslarını ülkesine taşıdığı bilinir. Ancak gerek Türk Sanat Musikisinde gerek Türk Halk Müziğinde önemli yeri olan 1 komalık Si bemol ile 4 komalık fa diyez (Irak) perdelerini kendi ses karakterlerine uydurmak için pestleştirerek tahrif etmişlerdir.

Musikîde 2 nci önemli unsur ritimdir. İlk çağlarda insanoğlu doğadaki bazı olaylardan, örneğin dalgaların kıyıya çarpmasından, rüzgarın sesinden, kendi kalp vuruşlarından ezgilere tempo tutmayı öğrenmiştir. Su içirilmekte olan bir atın veya merkebin ıslık tempo-larına yudumlarını eş tutması da hayvanlar için bir örnek oluşturmaktadır.

Bilimsel olarak Batı'nın 2-3-4-8 zamanlı düzgün ritim kalıplarına karşı bizim 2-3-4-515 zamanlıya kadar küçük usullerimiz, 15 zamanlıdan 120 zamanlıya kadar büyük usullerimiz vardır. Batı 3 zamanlı hariç diğer tek rakamla ifade edilen usullere aksayan ritim diyerek kullanmamıştır. Netice olarak görülüyor ki ritimde de Batı'dan öndeyiz.

Çalgıları da Musikinin yapısında önemli bir unsur olarak zikretmek istiyorum. Her ülkenin müziğinin karakteri ile çalgıları arasında bir uyum vardır. Örneğin bir Hind Sitar'ı ile veya bir Çin Pipa'sı ile Türk Musikîsi icra etmeye kalkışmak öncelikle ezginin karakterini bozar. Tek sesli musikîde saz ve ses uyumuna en güzel örnek gene Türk Musikisinde görülür.

Musikinin insan sağlığı ile ilgisi:

Ana rahmindeki bir bebeğin müzik sesi ile

kıpırdadığı, çıldırmış hastalara davul, trompet gibi vurmali sazlarla sükûnet bahşedildiği, veremlilere keman sesinin olumlu etkisi, diş çektiren, sünnet olmakta olan kişiye müzik sesinin anestezi etkisi deneylerle sabittir. Hz. Davud ve Hz. Lokman'ın bu husustaki mesailerinden Kuran'da bahis vardır. Fârâbi (870-950) makamların burçlarla ilgisi olduğunu iddia etmiş, bazı makamların günün muhtelif saatlerine göre insan psikolojisine etkisini denemiştir. Örneğin Hüseyin makamı sabahleyin, Rast makamı güneş 2 mızrak boyu yükselince, Buselik makamı Kuşluk vakti, Uşşak makamı öğleyin, İsfahan makamı gün batarken etkindir. der. Beş vakit ezanın ayrı ayrı makamlarda okunmasının buradan kaynaklandığı sanılır. İbni Sina (980-1037) Farabi'nin eserlerinden hayli yararlanmış, metafiziğe çok önem vermiş, tedavide musikinin, moralin ve güzel bir ortamın ehemmiyeti üzerinde durmuştur. Şeyh Safiyüddin (... 1294) 40 gün aç susuz bekletilen bir devenin avaze nağmeleri karşısında açlığını unuttuğunu, pür dikkat müziğe kulak verdiğini müşahade etmiştir. Bülbülün müzik sesi ile şakıdığını belki de ilk deneyen zattır. Şirazlı Şeyh Sadi (1184-1291) Bostan adlı eserinde güzel bir musikî ile develerin bile raksettiğini anlatır. Halk arasında saz alemlerinde (deve oynatma) adının verilisi belki de buradan kaynaklanır. Mevlânâ (1207-1273) altın döven bir kuyumcunun çekiç seslerinden ilham alarak sema ritmini oluşturmuştur. Refi Cevat ULUNAY'dan nakledildiğine göre Tamburi Cemil Bey taksim esnasında bülbülün kafesinden fırlayıp tamburun

sapına konduğunu ve bir süre sonra çatlayıp düştüğünü bir hatıratında anlatır. Neyzen Emin Hoca'nın ney taksimi ile bir sığırı ağılattığı, İzzetin ÖKTE'nin tambur nağmelerinin inatçı bir merkebi uysallaştırdığı söylenir. Konu ile ilgili bir anımı nakleterek bahsi kapatmak istiyorum :

Sene 1960'lı yıllar. ANKARA Yenimahalledeki evimizde bir süre tavuk beslemekteydik. 15 tavuğumuz 2 de horozumuz vardı. Bilimsel olsun diye 7 tavuğa bir horoz hesabetmiştik. Horozlar rahmetli anamın bahçeye girmesine tavukları sever diye asla müsaade etmedikleri gibi benim gece cümbüş taksim ve serenatlarımı devamlı sabote ediyorlardı. Horoz sayısı bire inerse azgınlığı azalır diyerek dayak yiyeni kestim. Kalanı uysallaşmak şöyle dursun daha da azdı. Bir seferinde rahmetli anamızı gafil avlayarak başını gakkıldamış ve kanatmış. Kadıncağızı hayli üzgün görünce horozu binbir müşkülâtla yakalayıp boğazladım. Hilafsız 6,5 kilo geldi. Sen misin benim taksimlerimi bozan, anamı üzen deyip güzelce üçe taksim eyledik. Ve yedik. Badema cümbüşü taksim ettim, ancak benden başka dinleyen olmadı. Kabahat bendemişti, horozda mıydı bilemiyorum.

İşbu metnin hazırlanmasında neşriyatından hayli yararlandığım H. Sadettin AREL, Rauf YETKA, Suphi EZGİ, İ.Hakkı ÖZKAN, Dr. Sadık YİĞİTBAŞ, Dr. Ayhan SÖKMEN'i tatlı sohbetleri ile Bestekâr Sadi HOŞSES'i saygı ile anmayı bir vecibe bilirim.

4 KASIM 1993 / İlhami TURAN

DUYURU

20 Mart 1994 Pazar günü saat 19.00'da
Ankara Hakimevinde (Dikmen) yapılacak olan
Geleneksel AĞIN gecesinde hep birlikte olmayı
gönülden arzu ediyoruz.

AĞIN

Not:Gecemizin davetiyeleri
Necatibey cad. No:20/16'dan
sağlanır. Tel: 230 11 54

İYİMSER

Halit Hocaoglu'na

Alnımdaki rüzgar şimdi imbattır
Gönlüm denizlerde, yüzümde güneş.
Havada kırlardan süzülen ıtır
Yanımda vefalı, salınan bir eş.

Sular pırıl pırıl, gökler aydınlık
Mevsimler hep yeşil, iklimler ılık
Yetmiş iki millet, sanki tanıdık
Kurt kuzuya eştir, gül, diken kardeş.

Umutlar parlıyor açık alnımda
Ateşler yanıyor bugün kanımda
Tüm sevdiklerim şimdi yanımda
Yetmiş beş sanmayın, yaşıım yirmi beş.

Hem eşim, hem anam, hem de bir bacı
Bağışlanır bende en büyük acı
Yelpazedir bana zulüm kılıbacı
Gül bahçesi gelir, girdiğim ateş.

Osman Güler yine şiiri buldun
Göklerde uçuran huzurla doldun
Önce gözü yaşlı, garip bir kuldun
Şimdi boyun kırdı, önünde güneş.

Osman GÜLER
28.1.1994

Düzeltilme:

11-93 Sayılı dergide çıkan "korkum" adlı şiirde, son dördüğüün birinci sözcüğü "Fanmam" Olacakken "Tanımam" diye yazılmıştır. Düzeltiriz

UĞUR MUMCU'YA

Bugün
Karanlıklardan uzanan eller,
Yeniden insan avında.
Yüreğinde
Her vatanseverin
Patladı bomba,
Mırıltılar, uğultulara
Uğultular, fırtınalara
Dönüştü
Verdiğin canla.
Ağlama gökyüzü
Ağlama
Korkusuz bu insana,
Ölüm bile
Korkak çıkageldi ona.
Ölmedin
Milyonlarca yaşıyorsun,
Hareket ediyor
Konuşuyor, haykırıyorsun,
Çağdaş düşünceye aydınlığa
Attın imza.
Uğursuz günler gelmedi
Gelmeyecek,
Sevinmesin kara eller
Haydi dostlar!
Sarmaş, dolaş olalım
Bombalanmadan
Başka canlar....

Mart/93
F. Pervin BİLİR
Beden Eğitimi Öğretmeni

TOPLUM PSİKOLOJİSİ

-IV-

Osman Sulhi AKSU

g-MİLLET

Zamanla bu fikir ve yaşantı bir takım etkilerle yıkılmıştır. Barutun ve topun icarı ile de derebeylikler ortadan kaldırılmıştır. Meydana gelen krallıklarda halk kitlelerinin toplumsal eylemile tarihe karışarak Millet meydana gelmiştir. Bunun öncülüğünü Fransa yapmıştır. Orta çağın sonlarında krallıklarını yıkarak yeni çağı getiren Fransa devrimi ile milliyet duygusu uyanmış ve ülkü haline gelmiştir.

Millet oluşumunda "dün, bugün, yarın ve hatıralar, insanların yönelişleri ve arzularıyla birleşme" en önemli unsurlardır. O halde milletin unsurlarını şöyle sıralayabiliriz.

Soy: Aynı soydan insanların bir araya gelmeleri,

Toprak: Sınıfları belli bir ülkede oturmuş olmaları

Emek: Toprağın alımında ve bakımında çabaları, bulunmaları,

Dil: O toplumun anlaşılmasında ve konuşmasını sağlamak, duygu ve düşüncelerini açıklamak,

Din: İnançlarını meydana getiren din etrafında birleşmiş bulunmak,

Dilek: Yönelişleri ve amaçları bir ülke etrafında

toplanmak,

Bu unsurların hiçbirisi başlı başına milleti meydana getiremez, hepsinin birlikte olması gerekir.

Bu görüş altında Milleti tanımlarsak;

Bir vatan üzerinde, ülkü birliği ile toplu olarak yaşayan insanların meydana getirdiği cemiyete Millet denir.

Soy, toprak, emek, dil, din ve dilek birlikleri ile birleşen insanlar Millet cemiyeti haline gelmişlerdir. Millet bugün için en gelişmiş cemiyet şeklidir.

BÖLÜM

III

DEMOKRASİ ANLAMI

Uygarlığın ve cemiyetlerin gelişmesi ile birlikte insana verilen değer de artmıştır. Önceleri bir köle durumunda olan, mal ve mülk ile birlikte alınıp satılan, hatta bir eşya gibi pazarlarda satılan insanlar, kendi hak ve hürriyeti için mücadele etmişlerdir. Gerek insan hakları va gerekse cemiyet gelişimleri muhakkak kendiliğinden olmamış ve insanlar toplum yaşantılarının gelişmesi için büyük çaba

göstermişlerdir. Halkın kendi kendisini idaresi konusunda ilk olarak M.Ö. Aristo bahsetmiştir. Halkın kendi kendisini idaresi en tabii hakkı olarak kabul edilmiştir.

Bugün toplum mücadelesi; hürriyetçiler, toplumun iyi yaşantısında insanı amaç alırlarken devletçiler toplumu amaç almaktadırlar.

Hürriyetçi rejimin en iyi şekli yani idare sistemi ve ya hükümet şekli demokrasidir.

Demokrasinin iki ana prensibi vardır:

Hürriyet ve Eşitlik.

Hürriyet: Vatandaşların başkalarına zarar vermeyecek her şeyi yapmalarındır.

Cemiyete, komşuya ve mesleğe insanlara zarar vermeden yapabileceğimiz herşey hürriyet anlamı içine girer.

Eşitlik: Başkalarının bizimle aynı haklara sahip olduğunu kabul etmektir. Ben okuyacağım, başkası okumayacak, ben kazanacağım başkası kazanmayacak, ben gezeceğim başkası gezmeyecek, bu, eşitlik anlamı içinde yeri olmayan bir düşüncüdür.

İşte bu anlayışı herkes başka türlü kabul ettiği için bazı toplumlar içinde kaynaşmalar ve dalgalanmalar olmaktadır.

BÖLÜM

IV

YIĞINLARIN PSİKOLOJİK ÖZELLİKLERİ

Yığın veya kütle psikolojisinin özelliklerini incelediğimizde, bu konu ile ilgili olarak cemiyetin oluşumu yani insanların bir araya geliş nedenlerini göz önüne almamız gerekir. Kitle dediğimiz insan yığınları üç şekilde oluşum gösterir:

1- Çalışma ve geçim amacı ile bir araya gelen in-

sanların meydana getirdiği cemiyet. Burada bir araya geliş amacı çalışma ve geçimdir. Her çeşit meslek, sanat ve kolları bu bölüme girebilir. Örneğin; mühendis, subay, polis, marangoz, gazeteci, bankacı, gibi iş ve meslek sahipleri erbabı gibi.

2- Gelenek, görenek ve törelere dayanan çoğu kez dayanışma ve yardımlaşma amacı ile veya bu konuda değişik amaçlarla tesadüfen oluşan cemiyetler. Örneğin; düğün yeri, cenaze töreni, konferans yeri, yangın veya kaza yerinde oluşan cemiyetler gibi.

3- Müşterek istek, amaç ve heyecanla bir araya gelen insan yığınlarının oluşturduğu cemiyetler. Kamudüzenine en büyük etkisi olan cemiyetler bunlardır. Grev, miting, yürüyüşler bu cemiyet türündendir.

Birinci ve ikinci bölümde açıklanan ve örneği verilen cemiyetler kalabalıkları, üçüncü bölümde açıklanan cemiyetler ise toplulukları meydana getirir.

Toplum psikolojisi toplumun psikolojik yapısını ve hangi sebeplerle toplumsal eylemlerde ve davranışta bulunabileceğini ve bunların çeşit ve şekillerini inceleyen bilimdir.

Toplum olaylarını, insan yığınları meydana getirir. Yığınların kendine mahsus özellikleri vardır. Bir mitingdeki veya herhangi bir işyerinde boykotta bulunan insanlar ile bir sinemada film seyreden veya cadde- de gezen veya düğün, cenaze gibi törenlerde görülen veya bir araçta seyahat etmekte olan insanlar birbirinden değişik, düşünce ve eğilim içindedirler. Amaçları başka başkadır.

Amaçları, düşünce ve eğilimleri itibariyle; sinema ve tiyatro seyreden insanların, herhangi bir araçta seyahat eden insanları, bir kaza olayı veya yangın yerinde toplanmış olan halkı, bir sportif maçı izleyen kitleyi kalabalıkla, milli bir arzu veya sosyal bir istemde bulunmak üzere bir araya gelen insanların, bir

miting veya gösteride bulunan kişileri topluluklar diye nitelendirsek de her iki grup insan yığınlarıdır.

Bu yığınlarda müşterek benzerlikler veya özellikler gösterirler.

Bu özellikler ilk insan cemiyeti olan klândan bugünkü gelişmiş cemiyet olan millete kadar her yığın içinde mevcuttur. Ayrıca en küçük yığından en büyük yığına kadar toplum içinde özellik vardır.

Bu özellikler şunlardır:

a- İnsan yığınları çabuk telkin olurlar.

Yığın içerisinde fert kendi bilinçlik ve iradesine hakim olamaz. Yığına hitaben söylenen söz veya yapılan bir harekete çabuk inanır. Fert inandığı bu şeyi yayar. Yağın içinde yayılır. Buna bir bakıma "Yığınların aşılama kabiliyeti" denir.

Doğru veya yanlış, o yığının bir araya geliş sebeplerine uygun veyahut toplanma yerinin özelliğine uygun bir söylenti çok çabuk yayılır ve yağındaki kişiler birbirine bu söylentiyi aşırlar.

Bir yangın sırasında, yangın yerinde patlayıcı veya patlayıcı maddelerin bulunduğu söylentisini çoğu kez kişiler maddeleri bizzat görmüş gibi anlatırlar.

b-Yığınlar taklitçidirler.

Herhangi bir kişinin yaptığı hareket bilinçsiz olarak aynen yapılır. Düşünceden ziyade heyecan ile ona benzeme isteği daha çok rol oynar. Moda salgını, yani giyimde, ve yine yiyimde, konuşmada ve davranışlarda insanların benzeme istemi taklit özelliğinin en açık örneğidir.

Kalabalık bir caddede bir kaç kişinin dikkatlice bir yere bakması ile kısa zamanda aynı yere büyük bir kalabalığın durarak baktığı görülür.

Yine bir mitingde konuşan bir hatibi alkışlayan insanların bir müddet sonra aynı hatibi (Konuşmacı) yu-

haladıkları görülebilir.

Tiyatroda da, alkışlanan bir topluluğun bir müddet sonra yuhalanması mümkündür. Bunun aksi de görülebilir.

c- Yığınlar kolay inanırlar.

Bir yığını inandırmak bir kişiyi inandırmaktan daha kolaydır. Yığınlara toplum şuuru hakimdir. Yığının oluşma nedenine göre yapılacak konuşma veya davranış inandırmada çok önemlidir.

Tek kişiye hitabederken o kişi kendi akıl süzgecini ve iradesini kullanır. Söylenenleri ölçmek ve tenkit etmek olanağına sahiptir. Öte yandan toplum yani insan yığınlarına hitap edildiğinde bu süzgeç toplumun bilinçliği içerisinde çalışmaz, toplumun bilinci kişinin bilincini yok eder.

Bir futbol maçını izleyen halk topun kaleye girdiğini görünce gol olduğuna inanır. Ancak oyun kurallarını iyi bilen kişilerce hatalı olduğu bilinse bile yığınlar gol olduğu inancı içerisinde heyecanını uzun süre devam ettirirler.

Kovalanırken duvardan düşen bir hırsızın yaralanmasını zabitanın dövdüğüne kolayca inanan bir il halkı uzun süre güvenlik kuvvetleri ile çatışmıştır. Neden sonra olayın gerçek sebebi anlaşılmış isede halkın heyecanı kolay kolay yatışmamıştır.

Çok zaman bir istek nedeniyle bir araya gelen topluluklara, istediklerinin yerine getirildiği yetkililerce belirtilince buna inanırlar.

Bir vapurun seyri sırasında meydana gelen bir gürültü üzerine, vapurun batmak üzere olduğu heyecanlı bir sesle ortaya atılması halinde vapurdaki yolcu yığını buna kolayca inanırlar.

Bu özelliğe kolay ikna olma özelliği de denir.

ç- Yığınlarda sözün ve olayın yayılması vardır.

Yığınlarda ortamın koşullarına uygun olan her söz ve olay süratle yayılır. Hatta bu söz veya olaylardaki yayılma daha kuvvetli olur.

Fırıncıların grev yapmaları haberini duyan halk birini süratle haberdar ederek ekmek almalarını salık verir. Bir süre sonra fırınların önünde büyük bir kalabalık toplanır.

Bir toplulukta birkaç kişinin herhangi bir nedenle topluluktan uzaklaştırılmasından sonra bu kişilere işkence edildiği söylentisi çıkarılması halinde bu haber süratle yayılır hatta bir müddet sonra öldürüldükleri şeklinde yayılabilir.

d- Yığınlarda sorumluluk duygusu azalır ve hatta yok olur.

Yığın içerisinde bir söz sarfedilirken veya olay yaratılırken bundan doğacak sorumluluk duygusu o an için çok azalmış veya yok olmuştur. Çeşitli olaylar hatırlanırsa örnekleri bulmak mümkündür. Olaydan sonra yığından yakalanan fertlerin sorgularında yaptıklarından pişmanlık duydukları ve nedamet hissi içinde bulundukları görülür.

Bir toplulukta küfüre varan sözleri sarfeden veya zor kullanan veyahut silahlı saldırıda bulunan kişilerle sonradan yapılan konuşmalarda bu davranışların suç

sayılmayacağına inandığı çin yaptıklarını açıklamışlardır.

Yığının heyecanı ve bilinçliliği o kişinin sorumluluk duygusunu azaltmış veya yok etmiştir.

Bir linç edilme olayını düşündüğümüz zaman yığındaki insanların, o kişiyi dövdüğü, taşıdığı hatta öldürdüklerini hatırlarız. Bu fiili işledikleri zaman hiç bir sorumluluk duygusu içinde değillerdir. Ancak daha sonra, bu hareketlerinin sorguları esnasında kendilerine hakim olamadan olaya kapıldıkları ve suçu işlediklerini beyan ederler.

e- Yığınlar şahıs peşinde sürüklenebilirler.

Yığınlar üzerinde çeşitli yollarla etkili olan kişiler, daha ziyade kendisini tanıtmak ve bir şeyler yapmak, kendisini göstermek isteyenlerdir. Yığınlar çoğu kez bu kişilerin peşinde nedenini bilmeden sürüklenirler. Bu kişiler çok zaman kanunların çizdiği sorumluluk sınırının çok üstüne çıkmaları ile cesur diye nitelendirilir. Kişilerin, yığınların sorunlarına biraz eğilmeleri ve yığının psikolojisine pratik veya içgüdü ile vakıf olmaları, yığınları peşinde sürükletebilir.

(Devam Edecek)

DUYURU

Ağınımızla ilgili 1994 yılı takvimi basılarak dağıtımına sunulmuştur.
Aşağıdaki adreslerden temin edebilirsiniz.

AĞIN

Varol-Birol KORKMAZ
Korkmaz Ticaret
Ağın/ELAZIĞ

Gürol KORKMAZ
Anadolu Sigorta Acenteliği
Mücelli Cad. Mermer Han
Kat:2 Da:6 Tel: 324 30 10
MALATYA

Oğuz GENÇOŞMAN
Hükümet Caddesi Özel İdare
İşhanı No: 4 Tel: 218 26 30
ELAZIĞ

SUVAĞH

Kız bakıyor anaya,
Gerekli,
Bilmeli,
Öğrenmeli;
Suvağı.
Oğlanın,
Umurunda değil,
Derdiydi sanki.
Geleceği kız düşünsün;
Suvağı-muvağı
Ve de
Duvağı.
Oğlanın tek derdi,
Seyretmektir,
Zuvağı.

SAVAŞ BEYDEMİR

SAYILARLA AĞIN

26 Mart 1989 Yerel Seçim Sonuçları

Hazırlayan :V.Cem KORKMAZ

AĞIN	Seçmen Listesinde	Oy kullanan	Seçime katılma	Geçerli Oy
Sandık Sayısı	Yazılı seçmen Sayısı	seçmen Sayısı	oranı	Sayısı
6	1583	1321	83.4	1213

SEÇİME KATILAN SİYASİ PARTİLERİN ALDIĞI OY SAYISI

ANAP	%	DYP	%	MÇP	%	RP	%	SHP	%	BAĞIMSIZLAR	%
259	21.3	69	5.7	130	10.7	246	20.3	468	38.6	41	3.4

BELEDİYE MECLİSİ ÜYELERİ SEÇİMİ SONUÇLARI

ANAP	%	DYP	%	MÇP	%	RP	%	SHP	%	BAĞIMSIZLAR	%
269	22.6	84	7.1	133	11.2	250	21.0	454	38.1	-	-

İL GENEL MECLİSİ ÜYELERİ SEÇİMİ SONUÇLARI

TOPLAM	24	3238	2613	80.7	2527
ŞEHİR	6	1583	1319	83.3	1261
KÖY	18	1655	1294	78.2	1266

SEÇİME KATILAN SİYASİ PARTİLERİN ALDIĞI OY SAYISI

	ANAP	%	DYP	%	MÇP	%	RP	%	SHP	%	BAĞIMSIZLAR	%
TOPLAM :	469	18.6	278	11.0	327	12.9	707	28.0	658	26.03	-	-
ŞEHİR :	217	17.2	97	7.7	136	10.8	339	26.9	460	36.5	-	-
KÖY :	252	19.9	181	14.3	191	15.1	368	29.1	198	15.6	-	-

20.10.1991 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİM SONUÇLARI

SEÇİM ÇEVRESİ	SEÇMEN LISTESİNDE YAZ OLAN SEÇ. SAYISI	OY KULLANAN SEÇMEN SAYISI	GEÇERLİ OY SAYISI	SEÇİME KATILAN SİYASİ PARTİLERİN ALDIĞI OY											
				ANAP ALDIĞI	%	DYP ALDIĞI	%	SHP ALDIĞI	%	DSP ALDIĞI	%	RP ALDIĞI	%	SP ALDIĞI	%
AĞIN	3271	2593	2514	620	24.7	343	13.6	818	32.6	98	3.9	614	24.4	21	0.8
BUC. KÖY. TOPL.	1690	1345	1311	359	27.4	155	11.8	348	26.5	36	2.7	401	30.7	12	0.9
ŞEHİR TOPLAMI	1581	1248	1203	261	21.7	188	12.6	470	39.1	62	5.2	213	17.7	9	0.7
AKPINAR	153	135	127	30	12	67	12	4	2						
BAŞPINAR	68	52	52	23	3	18	2	6	0						
MERKEZ	386	307	301	50	58	107	19	66	1						
MERKEZ	391	302	288	58	25	139	14	49	3						
MERKEZ	398	309	299	62	63	96	9	66	3						
ŞENPINAR	185	143	136	38	27	43	6	22	0						
MERKEZ BUC. TOPL.	1690	1345	1311	359	155	348	36	401	12						
ALTINAYVA	115	89	87	51	2	3	1	30	0						
AŞAĞIYABANLI	52	39	37	1	6	15	2	12	1						
BADEMLİ	67	56	56	12	4	2	2	36	0						
BAHADIRLAR	28	16	15	8	0	2	0	5	0						
BALKAYASI	71	47	47	33	0	6	0	8	0						
BEYELMASI	168	137	132	27	29	46	4	26	0						
DEMİRÇARIK	66	62	60	8	3	21	1	27	0						
DİBEKLİ	52	35	35	1	22	8	1	1	2						
DÜRÜMLÜ	107	73	72	32	3	17	2	18	0						
KAŞPINAR	36	32	32	7	5	15	0	5	0						
MODANLI	126	94	93	28	1	19	2	41	2						
ÖĞRENDİK	65	56	54	15	3	15	0	20	1						
ÖĞRENDİK	39	31	28	3	0	17	0	8	0						
PULKÖY	100	74	72	28	2	6	2	33	1						
SAMANÇAY	78	65	63	11	8	15	3	24	2						
SARAYCIK	337	284	275	62	55	75	9	74	0						
YEDİBAĞ	99	91	90	15	9	32	7	24	3						
YENİPAYAM	84	64	63	17	3	34	0	9	0						

Nüfusun, yaş, yaş grubu, okuryazarlık, bitirilen son öğrenim kurumu ve cinsiyete göre dağılımı
(1985 Genel Nüfus Sayımı) (6 ve deha yukarı yaştaki Nüfus)

AĞIN İLÇE MERKEZİ

T: TOPLAM E: ERKEK K: KADIN		Toplam Total	Okuma yazma bilmeyen Illit erati	Okuma yazma bilen - Literate										Okuma yazma bilip bilme- diği bilin- meyen Liter- acy un-
Yaş ve yaş grubu Age and age group	Okuma yazma bilen toplamı Total literate			Bir öğretim kuru- mundan mezun olmayan Literate without	Okul Bitiren - Graduate								Mezun olup olma- dığı bilin- meyen Educa- tional attain- ment	
					Toplam Total	İlkokul Pri- mary school	Orta- okul Junior high school	Orta- okul dengi meslek okulu Voca- tional school at high school level	Lise High school	Lise dengi meslek okulu Voca- tional school at high	Yüksek Okul ve Fakülte Higher educa- tion and	Öğre- nim kurumu bilin- meyen School un-		
Toplam-Total T	2 661 E 1 296 K 1 365	477 E 103 K 374	2 180 E 1 191 K 989	398 E 199 K 199	1 782 E 992 K 790	1 107 E 519 K 588	313 E 211 K 102	- E - K -	220 E 149 K 71	74 E 59 K 15	68 E 54 K 14	- E - K -	- E - K -	4 E 2 K 2
06	E 15 K 24	E 9 K 18	E 6 K 16	E 6 K 16	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
07	E 19 K 33	E 3 K 7	E 16 K 25	E 16 K 25	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
08	E 32 K 32	E 3 K 4	E 29 K 28	E 29 K 28	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K 1
09	E 32 K 33	E 1 K -	E 31 K 25	E 31 K 25	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K 1
10	E 25 K 37	E - K 1	E 25 K 36	E 25 K 36	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K 1
11	E 32 K 33	E - K -	E 30 K 33	E 30 K 23	E 10 K 13	E 10 K 13	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K 1
12	E 27 K 42	E - K 1	E 27 K 41	E 27 K 8	E 33 K 33	E 33 K 33	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
13	E 27 K 38	E - K -	E 27 K 38	E - K 3	E 27 K 35	E 27 K 35	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
14	E 29 K 29	E - K -	E 29 K 38	E - K 2	E 29 K 36	E 29 K 25	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
15	E 38 K 35	E - K 2	E 38 K 33	E 1 K -	E 37 K 32	E 25 K 13	E 12 K 19	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
16	E 23 K 31	E - K -	E 23 K 31	E - K -	E 23 K 31	E 8 K 11	E 15 K 20	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
17	E 34 K 32	E - K -	E 34 K 32	E - K 1	E 34 K 31	E 20 K 7	E 14 K 16	E - K -	E - K 7	E - K 1	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
18	E 36 K 23	E 1 K 1	E 35 K 22	E 1 K -	E 34 K 22	E 16 K 3	E 13 K 8	E - K -	E 5 K 11	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
19	E 36 K 24	E - K 1	E 36 K 23	E - K -	E 35 K 23	E 3 K 5	E 8 K 3	E - K -	E 11 K 6	E - K 3	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
20	E 27 K 47	E - K 1	E 27 K 46	E - K 2	E 27 K 44	E 5 K 11	E 3 K 17	E - K -	E 10 K 9	E 3 K -	E - K 2	E - K -	E - K -	E - K -
21	E 33 K 21	E - K 1	E 32 K 20	E 1 K -	E 31 K 20	E 18 K 8	E 17 K 2	E - K -	E 12 K 10	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
22	E 15 K 11	E - K -	E 15 K 11	E - K -	E 15 K 11	E 6 K 2	E 3 K -	E - K -	E 5 K 5	E - K 1	E - K 1	E - K -	E - K -	E - K -
23	E 15 K 20	E 1 K -	E 14 K 20	E - K 2	E 14 K 18	E 2 K 2	E 2 K 4	E - K -	E 5 K 9	E 1 K 2	E - K 1	E - K -	E - K -	E - K -
24	E 17 K 19	E 2 K -	E 15 K 19	E - K -	E 15 K 19	E 8 K 5	E 2 K 1	E - K -	E 3 K 12	E - K -	E 2 K 1	E - K -	E - K -	E - K -
25-29	E 20 K 76	E - K 1	E 20 K 75	E - K -	E 19 K 75	E 13 K 17	E 1 K 14	E - K -	E 4 K 31	E - K 5	E - K 8	E - K -	E - K -	E - K -
30-34	E 102 K 85	E 10 K 1	E 92 K 84	E 3 K -	E 89 K 84	E 56 K 21	E 17 K 29	E - K -	E 15 K 12	E 6 K 6	E 3 K 16	E - K -	E - K -	E - K -
35-39	E 75 K 80	E 5 K 2	E 70 K 78	E 4 K 2	E 66 K 76	E 54 K 41	E 2 K 16	E - K -	E 6 K 9	E 1 K 6	E 3 K 4	E - K -	E - K -	E - K -
40-44	E 76 K 69	E 12 K 3	E 64 K 66	E 6 K 3	E 58 K 63	E 47 K 31	E 7 K 12	E - K -	E 6 K 4	E 1 K 2	E 3 K 2	E - K -	E - K -	E - K -
45-49	E 80 K 65	E 15 K 2	E 65 K 63	E 5 K -	E 60 K 63	E 55 K 33	E 3 K 10	E - K -	E 4 K 10	E 1 K 5	E 4 K 5	E - K -	E - K -	E - K -
50-54	E 74 K 83	E 18 K 8	E 56 K 75	E 13 K 5	E 43 K 70	E 42 K 52	E - K 7	E - K -	E 1 K 7	E 5 K 1	E 3 K 3	E - K -	E - K -	E - K -
55-59	E 90 K 75	E 38 K 5	E 52 K 70	E 9 K 5	E 43 K 65	E 42 K 47	E 1 K 7	E - K -	E 1 K 3	E 7 K 3	E 3 K 5	E - K -	E - K -	E - K -
60-64	E 75 K 44	E 37 K 9	E 38 K 35	E 5 K -	E 33 K 35	E 29 K 19	E 1 K 5	E - K -	E 3 K 2	E 3 K 4	E 5 K 5	E - K -	E - K -	E - K -
65+	E 59 K 164	E 37 K 48	E 22 K 116	E 7 K 23	E 15 K 93	E 14 K 78	E 5 K 1	E - K -	E 4 K 4	E 4 K 2	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -
Bilinmeyen Unknown	E 207 K 5	E 164 K 1	E 43 K 4	E 15 K -	E 28 K 3	E 28 K -	E - K 2	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -	E - K -

GENÇLERİN SAYFASI

YAŞAMAK İSTİYORUM

Kederiyle üzüntüsüyle
Sevinciyle gürültüsüyle
Seveni sevileniyle
Yaşamak istiyorum.

Hayat dolu günlerde
Terörsüz bir Türkiye'de
Sağcısı solcusuyla
Yaşamak istiyorum.

Kötülükten uzakta
İyilikle başbaşa
Karanlıktansa Aydınlıkta
Yaşamak istiyorum.

Umut dolu Türkiye'de
Geleceğin gençleriyle
Hayatın tadını çıkarmak
Yaşamak yaşamak istiyorum.

**Aliuşağı Gençlikten
Serap Fırat**

BİR AĞIN VARDIR...

Keban'ın arkasında,
Dağların arasında,
Gölün kıyısında,
Bir ağın vardır...

Ahşap evleriyle,
Ilıman iklimiyle,
Üzüm bahçeleriyle,
Bir ağın vardır...

**27.2.1991
Sadettin Mehmet Soylu**

OCAK BAŞLARINDA TOPLANIP, KIŞ GECELERİNİN EĞLENCESİNİ OLUŞTURAN ESKİ MESELLERİMİZDEN BİR DEMET.

Derleyen: İsmail BEYDEMİR

- 1- Ak sakallı dedeler, elleri gel gel eder, ayakları çabalar.
- 2- Allah yapar yapusunu, kul açar kapusunu
- 3- Altı oduncu dükkânı, üstü uncu dükkânı, en üstü kadife dükkânı; arif isen bunu tanı
- 4 Bir yaylada iki fener, biri yanar biri söner.
- 5- Bir küçük katır, götürür bakır.
- 6- Babası büklüm hoca, anası Zelha hatun, oğlu yaban delisi, kızı dünya güzeli.
- 7- Bir kuşum var havayı, yüksek yapar yuvayı, değme kuşlar yapamaz, onun yaptığı yuvayı.
- 8- Bir acayip nesne gördüm; yolda gider izi yok, uçar ama kuş değil, kessem ama, eti haram, südü helal, kanı yok.
- 9- Doğurmaz bitmezi arkalamış.
- 10- Derin kuyu, cımbır suyu, içen ölür, atan kalır.
- 11- Ey gişi gişi, Allahın işi, eve bir et getir, ne erkek olsun ne dişi.
- 12- Ektim nohut, bitti söğüt, yaprağı dut, kendi armut.
- 13- Eğri büğrü gatlanboz, ağzı gara burnu boz.
- 14- Gottik gaşuk, duvara yapuşuk.
- 15- Kuyunun içi yılan, yılanın ağzında mercan.
- 16- Kuştur kuştur anası, kuşların pervanesi, bu nasıl bir kuştur ki, erkek olmuş anası.
- 17- Kırk parmak, kırk tırnak, iki can bir nefes.
- 18- Mün mün minare, cin cin cinare, yüz bin çiçek bin lale.
- 19- Sıra sıra söğütler, birbirini öğütler.
- 20- Süyünk ucunda bir Burma ot.
- 21- Sarı öküz yatar kalkmaz, kara öküz gider gelmez.
- 22- Yapan satar, alan kullanmaz, kullanan görmez.
- 23- Gider leyli, gelir leyli, ayak üstü durur leyli.

1- KUYU, 2- SU KABAĞI, 3- İĞDE HURMASI, 4- AYLA GÜNEŞ, 5- OCAK DEMİRİ İLE TENCERİ, 6- TEVEK, YALIN SERPİNE, 7- ÖRÜMCEK, 8- BALARISI, 9- KATIR-TUZUYUKLU, 10- TÜFEK, 11- GÖBEK (manitar), 12- PAMUK, 13- SALYANGOZ, 14- KULAK, 15- GAZ LAMBASI, 16- ADEMLE HAVVA, 17- GEBE KADIN, 18- AYLA YILDIZLAR, 19- DIŞLER, 20- DUDAKLA BİYİK, 21- ATEŞLE DUMAN, 22- MEZAR TAŞI, 23- KAPLI

HABERLER

1- Hemşehrimiz Ulvi Sakallıoğlu 17 Aralık 1993 tarihinde Selanik Caddesi No: 36/B Kızılay-ANKARA adresinde; Dünya FastFood sistemleri içinde kendine özgü "İtalyan Makarna Spesiyaliteleri" üreten **PASTA VILLA** Restoranlar zincirinin 20. halkasını hizmete açmıştır. Yeni atılımında kendisine başarılar diliyor, tatlı yemeklerini yiyeceklere afiyet olsun diyoruz.

2 - Hemşehrimiz ve İstanbul Ağın derneği yöneticilerimizden Hüseyin Uçunkayanın oğlu Murat ile Hasan Eyüpoğlu'nun kızı Aysun 6 Şubat 1994 Pazar günü saat 20.00'de Tarabya Grand Hotel'de yapılan düğün kokteyli ile evlenmişlerdir. Gençlere bir yastıkta kocamalarını diliyoruz.

AĞIN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	B	E	J		F	A		P	I	N	G	E	L		K	A	M	U	S	
2	E	Y		D	E		S	E	N	E	R			E	Ö		U	T	A	H
3	Y	E	M	E	N	I		R	C		I		B	M	R		M		R	A
4				Y	E	N		P	O	Z		Ç	Ü	Ş	Ü	K		B	A	S
5	T	A	H	I	R		K	E	P		S	Ü	L	Ü	K		R	I	T	A
6	Ö		U	N		Ç	I	R				P	U	L		A	I	T		N
7	V		R		C	E	P		B		B	Ö	Ğ	Ü	R	T	L	E	N	
8	B	O	Ç	Ç	I	K		G	Ö	B	E	K		G		I		K	E	J
9	E			I	R		Z	A	Ğ	A	R		A			L	A		M	
10	K	I	N	D	I	K		K	Ü	Ş	N	E	K	A	Ş	I	Ğ		A	
11	Â	R		I	T	O		R	Ş		G	A	C		M	U	C	U	R	
12	R	A		K			M	Ü	L	A	Z	I	M		A					E
13			S	Ü		P	E	Z	Ü	K		Ş	E	M	S	E	T	T	I	N
14	Ö	K	Ü	Z	G	Ö	Z	Ü		L		T	I	R	N	A	N	N	A	
15	Ğ	U	R	Ü			A	M	A	N	I			I	T	H	A	M		
16	Ü		M	M		Ö	L		T	E	R		O		A	R	C	E	M	
17	R		E			T	I	R	I	T		E	F	K	Â	R	I		A	
18	S	E	N	E		E	M	E	V	I	L	E	R		K	I	B	I	R	
19	E		A	T	I	K		N	E	C	A	T	I		A		A	R	A	Z
20	K	E	J		L	I	N	K		E	M		K		R	I	T	A	S	E

GEÇEN SAYIDAKİ
BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

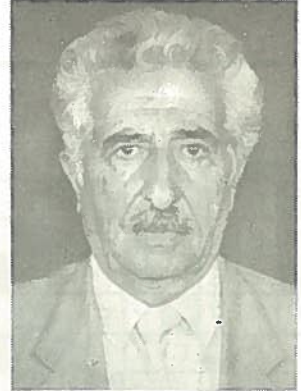
SELAHATTİN SAKALLI

1932 Yılında Elazığ İli Ağın İlçesinde doğdu. İlk ve Orta öğrenimini ikmal ettikten sonra bazı nedenlerle tahsilini yarıda keserek ziraat işleri ile meşgul olmaya başladı. 1954 Yılında vatani görevini tamamladıktan sonra Elazığ Şeker Fabrikasında ambar memuru, Ankara Cumhurbaşkanlığı Köşkünde memur, Polatlı PTT müdürlüğünde muhabere memuru olarak görev yaptı. 1958 Yılında çok sevdiği ve hevesli olduğu Emniyet teşkilatında polislik mesleğine girdi. Emniyet teşkilatının muhtelif illerinde ve değişik birimlerinde Polis memuru, Komiser muavini, Komiser ve Başkomiser olarak görev yaptı. 1983 Yılında emekli oldu. Evli 5 çocuk babasıdır. Topluma hizmet vermek için Sincan - Fatih mahallesini muhtarlığına aday oldu.

Kendisine başarılar diliyoruz.

MEHMET ALİ BİLİR

1928 Yılında Ağın-Saraycık köyünde doğdu. 1943'de Ağın ilkokulunu bitirdi. 1945 Yılında Malatya-Akçadağ Köy Enstitüsüne girdi. 1949'da Elazığ Palu-Okçular (Okçıyan) köyünde ilk öğretmenlik görevine başladı. 1956 Yılında Ağın'ın Kopuzlu (Hörenek) köyüne atandı. 1958 Yılında Yedek Subay olarak askerlik görevini İstanbul'da yaptı. 1960'da yeniden Elazığ Palu-Gülçatı (Kırvaköy) köyünde öğretmenliğe başladı. 1960 Askeri hareketinde bulunduğu köydeki 4000 haneli Beritan Aşiretine İnkılap muhtarlığı yaptı 1962 Yılında Elazığ Merkez'e gelere emekli olduğu 1977 Yılına dek öğretmenlik görevini sürdürdü.

Öğretmenlik görevi sırasında 1965 yılında ilk kez kurulan Türkiye Öğretmenler Sendikasının (TÖS) Elazığ şubesinin kurucu üyesi oldu. 1960'da TÖS başkanlığı yaptı. 12 Mart 1971 Harekatında TÖS başkanı olarak Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesinde yargılandı. 1972 Yılında Elazığ TÖB-DER'i kurarak başkanlığını yürüttü. 1967 Yılında çıkmaya başlayan Ağın Fikir ve Sanat dergisine yazılarıyla destek vermeye çalıştı.

1977 Yılında emekli olduktan sonra 1977 yerel seçimlerinde Ağın'da CHP'den il genel meclisi üyeliğine seçildi. 12 Eylül 1980'de görevi sona erdi. Partilerin kurulma izni çıktıktan sonra Ağın'da SODEP'in kurucu üyeleri arasında yer aldı. 6 Haziran 1993 yılında yapılan Yerel Ara Seçimlerde 40.000 kişinin yaşadığı Batıkent'in in büyük mahallesi olan Uğur Mumcu mahallesine muhtar seçildi. Batıkent Emekli Öğretmenler Derneğinin kurucu üyeleri arasında yer aldı. 27 Mart 1994 Yerel Genel Seçimleri için tekrar muhtarlık adaylığını açıkladı.

Kendisine başarılar diliyoruz.

AĞIN